

**АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА
ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО
СУДУ**

**Узагальнення причин
скасування рішень
Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду
Верховним Судом
у 2023 році**

На виконання вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та п. 2.10.2 Плану роботи Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду (далі – АП ВАКС) на 2024 рік відділом документообігу (канцелярія), судової статистики та узагальнення судової практики управління організаційного забезпечення АП ВАКС підготовлено узагальнення причин скасування рішень Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду Верховним Судом у 2023 році. Узагальнення здійснено на підставі статистичного звіту АП ВАКС про розгляд судових справ за 2023 рік, статистичного звіту АП ВАКС про розгляд судових справ в порядку кримінального судочинства за 2023 рік та даних внесених до Єдиного державного реєстру судових рішень.

Метою узагальнення є дослідження особливостей зміни чи скасування рішень АП ВАКС касаційною інстанцією, усунення помилок, що містяться в судових рішеннях, забезпечення єдності судової практики, законності судових рішень, у яких суд апеляційної інстанції не усунув істотні порушення закону, допущені судом першої інстанції, або сам їх допустив, а також забезпечення однакового застосування закону.

Відповідно до ст. 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

Завданням Верховного Суду є не лише формування єдиної судової практики застосування законодавства, а й забезпечення єдності національного права та однакового застосування законів усіма судами.

Відповідно до Конституції України сторона спору або особа, право якої порушено рішенням судів, мають право на касаційне оскарження судових рішень у порядку, передбаченому законодавством України. Порядок касаційного оскарження рішень суду визначено КПК України, ЦПК України, ГПК України, КАС України та КУпП.

Згідно до законодавства України касаційному оскарженню підлягають рішення, які вже набрали законної сили, строк на подачу касаційної скарги залежить від того, яким процесуальним кодексом вона регламентується, відлік строку на касаційне оскарження починається з дня проголошення апеляційною інстанцією судового рішення, право на подання касаційної скарги має особа, визначена відповідним процесуальним кодексом України.

Для забезпечення єдності судової практики у визначених Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК) випадках кримінальне провадження у касаційному порядку розглядається судовою палатою Касаційного кримінального суду (палатою), об'єднаною палатою Касаційного кримінального суду (об'єднаною палатою) або Великою Палатою Верховного Суду (Великою Палатою).

У рішенні у справі «Тудор проти Румунії» Європейський суд з прав людини вказав, що роль найвищої судової інстанції кожної держави полягає в тому, щоб вирішувати суперечності у судовій практиці. Європейський суд з прав людини дає чітку відповідь: забезпечення єдності судової практики — завдання найвищої судової установи кожної держави.

Главою 32 КПК передбачені особливості провадження в суді касаційної інстанції.

Провадження у суді касаційної інстанції є стадією кримінального процесу, у якій перевіряється правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального та процесуального права та правова оцінка обставин справи.

У ст. 424 КПК законодавець визначає перелік судових рішень, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.

У касаційному порядку можуть бути оскаржені вироки та ухвали про застосування або відмову у застосуванні примусових заходів медичного чи виховного характеру суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також судові рішення суду апеляційної інстанції, постановлені щодо зазначених судових рішень суду першої інстанції.

Ухвали суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції можуть бути оскаржені в касаційному порядку, якщо вони перешкоджають подальшому кримінальному провадженню, крім випадків, передбачених цим Кодексом. Заперечення проти інших ухвал можуть бути включені до касаційної скарги на судові рішення, ухвалені за наслідками апеляційного провадження.

Ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

Відповідно до статті 425 КПК право на касаційне оскарження (право подати касаційну скаргу) мають: засуджений, його законний представник чи захисник у частині, що стосується інтересів засудженого; виправданний, його законний представник чи захисник у частині мотивів і підстав виправдання, а також інші особи, які мали право на оскарження вироку в апеляційній інстанції (крім фізичних та юридичних осіб щодо їх інтересів під час вирішення питання про долю речових доказів, документів, які були надані суду, та викривачів).

Касаційна скарга на судові рішення може бути подана безпосередньо до суду касаційної інстанції (Верховного Суду) протягом трьох місяців з дня проголошення судового рішення судом апеляційної інстанції, а засудженим, який тримається під вартою, в той самий строк з дня вручення йому копії судового рішення (стаття 426 КПК).

Суд касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги має право залишити судові рішення без зміни, а касаційну скаргу – без задоволення; скасувати судові рішення і призначити новий розгляд у суді першої чи апеляційної інстанції; скасувати судові рішення і закрити кримінальне провадження; змінити судові рішення.

Підставами для скасування або зміни судових рішень при розгляді справи в суді касаційної інстанції є істотне порушення вимог кримінального процесуального закону; неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність; невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого.

У період роботи АП ВАКС за 2023 рік в провадженні суддів перебувало **1 267** справ та матеріалів, а саме: **77** справ за апеляційними скаргами на вироки суду першої інстанції, **81** справа за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції, **1 041** справа за апеляційними скаргами на ухвали слідчих суддів, **3** справи за заявами про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, **27** справ за клопотанням/поданням про направлення

кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції одного суду апеляційної інстанції, **12** справ за заявами про виправлення описок і очевидних арифметичних помилок в судовому рішенні/роз'яснення судового рішення, **5** справ за апеляційними скаргами на рішення суду першої інстанції про визнання необґрунтованими активів та стягнення в дохід держави, **2** справи за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції про визнання необґрунтованими активів та стягнення в дохід держави, **10** справ за апеляційними скаргами на рішення суду першої інстанції про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», **7** справ за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції» та **2** справи за заявами про роз'яснення рішення суду, ухвалення додаткового рішення.

Згідно зі статистичними даними упродовж 2023 року суддями АП ВАКС розглянуто **1 182** справи за апеляційними скаргами та матеріалів, а саме:

- **41** справа за апеляційними скаргами на вироки суду першої інстанції, з яких: **11** – залишено без змін, **11** – змінено, **14** – скасовано, у **5** справах апеляційні скарги повернуто особам, які їх подали;
- **76** справ за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції, з яких: **28** – залишено без змін, **9** – скасовано, у **37** справах відмовлено у відкритті апеляційного провадження, у **2** справах апеляційні скарги повернуто особам, які їх подали;
- **999** справ за апеляційними скаргами на ухвали слідчих суддів, з яких: **609** – залишено без змін, **132** – скасовано, у **144** справах відмовлено у відкритті апеляційного провадження, у **86** справах апеляційні скарги повернуто особам, які їх подали, у **28** справах закрито апеляційне провадження в зв'язку з відмовою осіб від апеляційних скарг;
- **3** справи за клопотаннями про перегляд рішення за нововиявленими обставинами, у яких відмовлено у відкритті провадження;
- **26** справ за клопотанням/поданням про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції одного суду апеляційної інстанції, з яких: **17** – відмовлено у задоволенні, **5** – закрито провадження, **3** – відмовлено у відкритті, **1** – повернуто;
- **12** справ за заявами про виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні, роз'яснення судового рішення, з яких: **3** – задоволено, **5** – повернуто, **3** – залишено без задоволення; **1** – залишено без розгляду;
- **5** справ за апеляційними скаргами на рішення суду першої інстанції про визнання необґрунтованими активів та стягнення в дохід держави, **5** рішень суду першої інстанції залишено без змін;
- **2** справи за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції про визнання необґрунтованими активів та стягнення в дохід держави, **2** рішення суду першої інстанції залишено без змін;
- **10** справ за апеляційними скаргами на рішення суду першої інстанції про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», з яких: **3** – залишено без змін, **5** – скасовано, у **1** справі відмовлено у відкритті апеляційного провадження, у **1** справі апеляційну скаргу залишено без розгляду;

- 6 справ за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції», з яких: 2 – залишено без змін, 1 – скасовано, у 3 справах відмовлено у відкритті апеляційного провадження;
- 2 справи за завами про роз'яснення рішення суду, ухвалення додаткового рішення, з яких: 1 - повернуто, 1 – відмовлено у задоволенні.

Станом на 01.01.2024 в провадженні суддів АП ВАКС перебуває 85 справ за апеляційними скаргами та матеріалів, з них: 36 справ за апеляційними скаргами на вироки суду першої інстанції, 5 справ за апеляційними скаргами на ухвали суду першої інстанції, 42 справи за апеляційними скаргами на ухвали слідчих суддів, 1 справа за заявою про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції одного суду апеляційної інстанції та 1 справа за апеляційною скаргою на рішення суду першої інстанції про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції».

Упродовж періоду із 01.01.2023 до 31.12.2023 касаційною інстанцією розглянуто (задоволено, відмовлено, відмовлено у відкритті касаційного провадження, повернуто, закрито) 128 касаційних скарг на рішення (ухвали, постанови) АП ВАКС, з них: 62 - на ухвали суду, постановлених у рамках досудового розслідування; 66 - на рішення суду (вироки, ухвали, постанови), ухвалених в рамках судового провадження.

Підстави відмови у відкритті касаційного провадження касаційною інстанцією за касаційними скаргами на рішення (вироки, ухвали, постанови) АП ВАКС

Відповідно до ч. 2 ст. 428 КПК, суд касаційної інстанції постановляє ухвалу про відмову у відкритті касаційного провадження, якщо касаційна скарга подана на судові рішення, яке не підлягає оскарженню в касаційному порядку; з касаційної скарги, наданих до неї судових рішень та інших документів вбачається, що підстав для задоволення скарги немає.

Відповідно до ст. 333 КАС України, суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню; є ухвала про закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою від раніше поданої касаційної скарги цієї самої особи на це саме судові рішення; є постанова про залишення касаційної скарги цієї самої особи без задоволення або ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою цієї особи на це саме судові рішення; скаргником у строк, визначений судом, не подано заяву про поновлення строку на касаційне оскарження або наведені підстави для поновлення строку касаційного оскарження, визнані судом неповажними; суд у порядку, передбаченому частинами другою, третьою цієї статті, дійшов висновку, що касаційна скарга є необґрунтованою; Верховний Суд уже викладав у своїй постанові висновок щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах, порушеного в касаційній скарзі на судові рішення, зазначене у ч. 1 ст. 328 КАС України, і суд апеляційної інстанції переглянув судові рішення відповідно до такого висновку (крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку або коли Верховний Суд вважатиме за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах).

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРИЧИН СКАСУВАННЯ РІШЕНЬ АП ВАКС У 2023 РОЦІ

За результатами розгляду касаційних скарг на рішення (вироки, ухвали, постанови) ухвалених судьями АП ВАКС, судьями касаційної інстанції відмовлено у відкритті касаційного провадження за **100** касаційними скаргами, з них:

Підстави відмови у відкритті касаційного провадження	Номер справи	Дата рішення АП ВАКС
Касаційні скарги подано на рішення, які не підлягають оскарженню в касаційному порядку та не можуть бути предметом касаційного перегляду	991/667/23	10.07.2023
	991/8783/21	09.02.2023
	991/9725/20	17.01.2023
	991/6004/21	07.03.2023
	991/6004/21	21.11.2022
	991/196/20	30.11.2022
	991/196/20	27.03.2023
	991/7868/23	17.10.2023
	991/196/20	27.03.2023
	991/431/23	01.03.2023
	991/6668/22	07.02.2023
	991/196/20	30.11.2022
	991/4285/22	09.01.2023
	991/1200/23	14.03.2023
	991/2288/23	07.04.2023
	991/1941/23	21.04.2023
	991/3231/23	17.05.2023
	991/5499/22	13.03.2023
	991/5499/22	18.05.2023
	991/2432/23	09.05.2023
	991/3344/23	18.05.2023
	991/4169/23	25.05.2023
	991/4169/23	08.06.2023
	991/3716/22	29.11.2022
	991/4354/23	30.05.2023
	991/4028/23	02.06.2023
	991/5481/23	21.12.2022
	991/3959/22	13.12.2022
	991/5294/22	03.01.2023
	991/6450/22	16.02.2023
	991/6450/22	16.02.2023
	991/7405/23	07.09.2023
	991/7916/23	28.11.2023
	991/7777/23	26.10.2023
	991/7780/23	06.11.2023
	991/8353/23	10.10.2023
991/9556/23	15.11.2023	
991/3849/21	21.09.2022	
991/5572/22	20.12.2022	
991/6606/22	03.02.2023	
Відсутні правові підстави для відкриття касаційного провадження	991/3921/20	31.05.2022
	991/7706/20	23.08.2023
	991/878/22	16.11.2023
	991/878/22	04.12.2023
	369/3820/14	20.10.2022
	502/1960/17	06.03.2023
	991/703/19	12.01.2023
	991/4509/22	31.01.2023
	991/878/22	04.12.2023
	369/3820/14	20.10.2022
	502/1960/17	06.03.2023
	991/2030/22	10.02.2023
	991/7404/21	23.02.2023
	369/3820/14	20.10.2022
	991/667/23	28.03.2023
	991/8202/20	29.03.2023
	991/4073/21	27.06.2023

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРИЧИН СКАСУВАННЯ РІШЕНЬ АП ВАКС У 2023 РОЦІ

З касаційної скарги, наданих до неї судових рішень та інших документів вбачається, що підстав для задоволення скарги немає	991/6004/21	15.05.2023
	991/3620/21	29.11.2022
	991/2474/23	17.05.2023
	991/4073/21	27.06.2023
	369/3820/14	20.10.2022
	991/2030/22	19.06.2023
	991/4509/22	22.12.2022
	991/2030/22	22.12.2022
	991/7537/23	06.10.2023
	991/5/23	26.01.2023
	991/508/23	27.01.2023
	91/178/23	14.02.2023
	991/669/22	16.02.2023
	991/1287/23	02.03.2023
	991/112/23	27.03.2023
	991/113/23	09.03.2023
	991/5643/22	09.03.2023
	991/3071/22	24.03.2023
	991/1741/23	06.04.2023
	991/3703/22	24.10.2022
	991/4622/22	01.11.2022
	991/4642/23	20.06.2023
	991/4108/22	20.12.2022
	991/3071/22	29.12.2022
	991/5626/23	26.07.2023
	991/5632/23	07.08.2023
	991/6076/22	15.02.2023
	991/6349/23	22.08.2023
	991/7666/23	08.09.2023
	991/7666/23	18.09.2023
	991/7253/23	08.09.2023
	991/8353/23	10.10.2023
	991/8564/23	12.10.2023
99/8505/23	13.10.2023	
9918998/23	04.12.2023	
991/189/23	23.01.2023	
991/8353/23	10.10.2023	
Ухвала апеляційного суду постановлена відповідно до вимог кримінального процесуального закону	991/6136/22	04.08.2023
	991/6136/22	23.10.2023
	991/2288/21	09.11.2023
	991/6136/22	26.05.2023
Доводи касаційної скарги виходять за межі предмету розгляду в касаційному порядку та не підлягають оцінці касаційним судом	991/111/23	08.03.2023
	991/1537/22	30.09.2022

Підстави повернення касаційною інстанцією касаційних скарг особам, які їх подали, на рішення (вироки, ухвали, постанови) АП ВАКС

Відповідно до ч. 3 ст. 429 КПК касаційна скарга повертається, якщо особа не усунула недоліки касаційної скарги, яку залишено без руху, в установлений строк; її подала особа, яка не має права подавати касаційну скаргу; вона подана після закінчення строку касаційного оскарження і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку або суд касаційної інстанції за заявою такої особи не знайшов підстав для його поновлення.

За результатами розгляду касаційних скарг на рішення (вироки, ухвали, постанови) ухвалені судьями АП ВАКС, судьями касаційної інстанції повернуто 3 касаційні скарги особам, які їх подали, з них:

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРИЧИН СКАСУВАННЯ РІШЕНЬ АП ВАКС У 2023 РОЦІ

Підстави відмови у відкритті касаційного провадження	Номер справи	Дата рішення АП ВАКС
Касаційна скарга подана після закінчення строку касаційного оскарження і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку	502/1960/17	06.03.2023
Особа не усунула недоліки касаційної скарги, яку залишено без руху, в установленний строк	991/10566/20	13.12.2022
	369/3820/17	20.10.2022

Підстави закриття касаційною інстанцією провадження за касаційними скаргами на рішення (вироки, ухвали, постанови) АП ВАКС

Відповідно до положень ст. ст. 403, 432 КПК особа, яка подала касаційну скаргу, має право відмовитися від неї до закінчення касаційного розгляду. У такому випадку, якщо немає заперечень інших осіб, суд касаційної інстанції своєю ухвалою закриває касаційне провадження.

За результатами розгляду касаційних скарг на рішення (вироки, ухвали, постанови) ухвалені судьями АП ВАКС, судьями касаційної інстанції закрито касаційне провадження за 2 касаційними скаргами, з них:

Підстави відмови у відкритті касаційного провадження	Номер справи	Дата рішення АП ВАКС
Захисник подав заяву про відмову від поданої касаційної скарги через розбіжності з засудженим щодо позиції захисту в суді касаційної інстанції	760/26347/18	11.07.2022
Ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягає	991/1466/23	15.03.2023

Підстави скасування касаційною інстанцією рішень (вироків, ухвал, постанов) АП ВАКС

Відповідно до положень ч. 1 ст. 438 КПК підставами для скасування або зміни судових рішень при розгляді справи в суді касаційної інстанції є істотне порушення вимог кримінального процесуального закону; неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність; невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого.

За результатами розгляду касаційних скарг на рішення (вироки, ухвали, постанови), касаційною інстанцією скасовано 6 ухвал та 2 вироків суддів АП ВАКС із призначення нового розгляду у суді апеляційної інстанції, з них:

- істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (справа № 161/12522/18, постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 30 жовтня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114228532>)

За вирокком суду ОСОБА_11 визнано винуватим за одержання неправомірної вигоди для себе за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави за таких обставин.

Вищий антикорупційний суд (далі - ВАКС) вироком від 20 липня 2022 року засудив ОСОБА_11 за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 369-2 КК України, до покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки.

Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду ухвалою від 08 березня 2023 року змінила вирок стосовно ОСОБА_11, виключивши з його мотивувальної частини посилання як на доказ на протоколи від 02 січня 2018 року за результатами проведення 21 та 22 грудня 2017 року негласних слідчих (розшукових) дій (далі - НСРД) - аудіо-, відеоконтролю особи з додатками до нього - оптичними носіями інформації № 6136т, № 6137т, № 2791т.

З матеріалів кримінального провадження вбачається, що 20 грудня 2017 року прокуратура Волинської області зареєструвала кримінальне провадження № 42017030000000480 за ч. 3 ст. 368 КК України, яке 21 грудня 2017 року направила до НАБУ за підслідністю. 21 грудня 2017 року кримінальні провадження № 52017000000000736 та № 42017030000000480 об'єднані в одне провадження. Надсилаючи справу, прокуратура Волинської області в листі від 21 грудня 2017 року зазначила про те, що частина матеріалів кримінального провадження № 42017030000000480 залишилась на зберіганні в режимно-таємній частині прокуратури. Сторона захисту під час досудового розслідування та під час судового розгляду клопотала про надання доступу до вказаних матеріалів провадження, посилаючись, зокрема, на те, що вони можуть свідчити на користь обвинуваченого, однак ці клопотання були відхилені.

Апеляційна палата ВАКС, перевіряючи ці доводи та не погоджуючись з ними, вказала на те, що захисники не змогли повідомити суду, які саме матеріали могли свідчити на користь обвинуваченого.

Проте колегія суддів касаційного суду вважає такі висновки непереконаливими та такими, що не свідчать про ґрунтовний аналіз приписів кримінального процесуального законодавства в частині обов'язку слідчого, прокурора забезпечити доступ сторони захисту до всіх матеріалів розслідування.

Апеляційна палата ВАКС встановила порушення КПК України, допущені при проведенні НСРД 21-22 грудня 2017 року, та виключила з мотивувальної частини вироку посилання на протоколи від 02 січня 2018 року за результатами проведення вказаних слідчих дій з додатками до них (оптичними носіями).

При цьому Апеляційна палата зробила висновок про те, що НСРД 21-22 грудня 2017 року проводились у межах кримінального провадження № 420170000000005047, проте їхні результати були використані в провадженні № 52017000000000736, без дозволу слідчого судді. Більш того, слідчий суддя апеляційного суду дозволив аудіо-, відеоконтроль особи в межах розслідування за заявою ОСОБА_16, проте в НСРД брав участь ОСОБА_12 з метою фіксування фактів за його заявою.

Однак Апеляційна палата допустила суперечності у формулюванні своїх висновків: виключивши протоколи НСРД з доказів, водночас продовжила посилатись на зміст цих протоколів для підтвердження висновку про винуватість ОСОБА_11.

З огляду на вищезазначене колегія суддів касаційного суду дійшла висновку про те, що суд апеляційної інстанції під час апеляційного перегляду вироку суду першої інстанції стосовно ОСОБА_11 ретельно не перевіряв усіх доводів апеляційних скарг сторони захисту, не надав на них вичерпних відповідей, не здійснив всебічного та повного аналізу обставин кримінального провадження, не дав належної оцінки за критеріями ст. 94 КПК України як кожному доказу, так і сукупності доказів з точки зору їх достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного рішення.

Як наслідок, суд апеляційної інстанції постановив ухвалу, яка не відповідає приписам ст.ст. 374, 419 КПК України, тобто допустив істотне порушення вимог кримінального процесуального закону в розумінні ч. 1 ст. 412 КПК України.

- *істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (справа № 303/1425/18, постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 30 березня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109995505>)*

Відповідно до вироку Вищого антикорупційного суду ОСОБА_7 визнано винуватим у пособництві в одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди для себе за вчинення в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, дій з використанням службового становища, тобто у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 368 КК України. ОСОБА_8 визнано винуватим в одержанні неправомірної вигоди для себе службовою особою, яка займає відповідальне становище, за вчинення в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, дій з використанням службового становища, тобто у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України.

Вироком Вищого антикорупційного суду від 21 вересня 2021 року ОСОБА_7 засуджено за ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 368 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 6 років з конфіскацією майна, яке є власністю засудженого; ОСОБА_8 засуджено за ч. 3 ст. 368 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 7 років з позбавленням права обіймати посади, зазначені у п.п. «г» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», на строк 3 роки, з конфіскацією всього майна, яке є власністю засудженого.

Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 08 серпня 2022 року апеляційні скарги обвинуваченого ОСОБА_7, його захисника ОСОБА_10, захисників ОСОБА_9, ОСОБА_22 в інтересах обвинуваченого ОСОБА_8 задоволено частково. Вирок Вищого антикорупційного суду від 21 вересня 2021 року скасовано, а кримінальне провадження щодо ОСОБА_7 за обвинуваченням у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 368 КК України, ОСОБА_8 за обвинуваченням у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України, закрито на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України у зв'язку із закінченням строку досудового розслідування, визначеного ст. 219 КПК України, після повідомлення про підозру.

Скасовуючи вирок місцевого суду та закриваючи кримінальне провадження, апеляційний суд дійшов висновку, що, окрім іншого, проведення досудового розслідування у

цьому кримінальному провадженні відбулося без дотримання належної правової процедури, а тому здійснення досудового розслідування слідчим управлінням Прокуратури Закарпатської області не відповідало вимогам закону, що вказує про недопустимість здобутих доказів у справі. Разом з тим, апеляційний суд не звернув уваги, що письмові докази, на які посилався суд першої інстанції під час постановлення вироку, були зібрані до моменту передачі керівником САП кримінального провадження до НАБУ.

Також судом апеляційної інстанції у своїй ухвалі не здійснено й аналізу того, яким чином порушення правил підслідності, які мали місце на думку апеляційного суду, потягло за собою неспростовні сумніви у достовірності отриманих даних у результаті проведення до 30 листопада 2017 року досудового розслідування слідчим управлінням Прокуратури Закарпатської області, з огляду на те, що досудове розслідування було закінчено саме НАБУ, та не зазначено яким чином у цьому випадку вищенаведене вплинуло на якість зібраних доказів, враховуючи, що для всіх без виключення органів досудового розслідування передбачено однакові правила збирання доказів поза залежністю від їх спеціалізації.

Неправильними колегія суддів вважає висновки суду апеляційної інстанції про те, що обвинувальний акт направлений до суду після закінчення строку досудового розслідування, визначеного ст. 219 КПК України, після повідомлення про підозру.

Як вбачається з матеріалів провадження, відомості про кримінальне правопорушення, вчинення якого інкримінується ОСОБА_20 та ОСОБА_8, внесені до ЄРДР за № 4201707000000237 03 липня 2017 року, тобто до набуття чинності Законом України № 2147-VIII від 03 жовтня 2017 року. З огляду на викладене, у даному кримінальному провадженні відсутні підстави для застосування положень п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України, оскільки вони введені в дію після внесення відомостей про кримінальне правопорушення щодо ОСОБА_7 та ОСОБА_8 до ЄРДР, та не мають зворотньої дії у часі. А тому апеляційний суд, скасовуючи вирок місцевого суду та закриваючи кримінальне провадження, допустив істотне порушення вимог кримінального процесуального закону.

- *істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (справа 757/55923/16-к, постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 04 липня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112087980>)*

Вироком Заводського районного суду м. Запоріжжя від 29 травня 2019 року ОСОБА_10 визнано невинуватим та виправдано на підставі п. 3 ч. 1 ст. 373 Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК) за недоведеністю стороною обвинувачення, що в його діях є склад кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК. Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 28 січня 2021 року вирок суду першої інстанції щодо ОСОБА_10 залишено без змін. Постановою колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 05 листопада 2021 року касаційну скаргу прокурора, який брав участь у розгляді кримінального провадження судами першої та апеляційної інстанцій, задоволено частково, скасовано ухвалу Апеляційної палати Вищого

антикорупційного суду від 28 січня 2021 року щодо ОСОБА_10 і призначено новий розгляд у суді апеляційної інстанції.

За результатами нового апеляційного розгляду вироком Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду скасовано вирок Заводського районного суду м. Запоріжжя від 29 травня 2019 року в частині виправдання ОСОБА_10 за фактом розтрати шляхом зловживання службовим становищем коштів у сумі 18 623 330,22 грн на користь ВАТ «Запоріжжяобленерго» як оплати простроченої (не сплаченої у визначений Договором № 76/199 від 01 липня 2000 року термін) заборгованості ДП «ЗТМК» за спожиту ДП «ЗТМК» активну електричну енергію, що виникла до 19 листопада 2013 року.

Ухвалено у цій частині новий вирок, яким визнано ОСОБА_10 винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК, та призначено йому покарання у виді трьох років шести місяців позбавлення волі з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, на три роки, зі штрафом в розмірі 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 17 000 грн.

Так, апеляційний суд встановив, що отримані ВАТ «Запоріжжяобленерго» 18 623 330,22 грн є погашенням заборгованості за поставлену активну електричну енергію ДП «ЗТМК», тобто ВАТ «Запоріжжяобленерго» не отримувало незаконно чужого майна. А тому зловживання службовим становищем ОСОБА_10 не супроводжувалось розкраданням чужого майна в будь-якій формі, не було пов'язане з протиправним вилученням та безоплатним оборотом такого майна у власність ВАТ «Запоріжжяобленерго», а призвело до набуття іншої вигоди Компанією «Толексіс Трейдінг Лімітед» і за таких обставин в діях ОСОБА_10 відсутні ознаки злочину, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК.

Водночас апеляційний суд дійшов висновку, що ОСОБА_10 всупереч обов'язку, встановленого п. 2.3.3 контракту, керуватися у своїй діяльності чинним законодавством та Статутом, умисно, всупереч інтересам служби, використовував права і можливості, пов'язані з його посадою директора ТОВ «ЗТМК», в інтересах Компанії «Толексіс Трейдінг Лімітед» з метою отримання останньою неправомірної вигоди у виді зменшення обсягу зобов'язань по сплаті заборгованості за спожиту активну електричну енергію, що спричинило тяжкі наслідки, оскільки ТОВ «ЗТМК» втратило актив у сумі 18 623 330,22 грн, що більше ніж у 250 разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

У зв'язку з цим апеляційний суд, вийшовши за межі висунутого обвинувачення, зазначеного в обвинувальному акті, перекваліфікував дії ОСОБА_10 з ч. 5 ст. 191 КК на ч. 2 ст. 364 КК. З цим рішенням суду апеляційної інстанції колегія суддів касаційного суду погодитися не може.

Стаття 364 КК передбачає кримінальну відповідальність за вчинення такого кримінального правопорушення як зловживання владою або службовим становищем. Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ч. 1 ст. 364 КК, має три обов'язкові ознаки: діяння - використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам

служби, що полягає у певних діях або бездіяльності суб'єкта, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи; наслідки, що виявляються у завданні істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб; причинний зв'язок між діями і наслідками. При цьому зловживання службовим становищем - це вчинене всупереч інтересам служби використання службовою особою своїх повноважень і можливостей, пов'язаних із займаною посадою. З суб'єктивної сторони цей злочин характеризується умисною формою вини. Кваліфікуючою ознакою злочину, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК, є спричинення таким злочином тяжких наслідків.

Апеляційним судом належно не були проаналізовані обставини кримінального провадження та не спростовано мотиви суду першої інстанції в частині визнання ОСОБА_10 невинуватим за вказаним епізодом обвинувачення. Зокрема, суд першої інстанції зважив на ту обставину, що ТОВ «ЗТМК» є правонаступником прав та обов'язків ДП «ЗТМК», здійснення господарської діяльності, укладення правочинів в інтересах товариства, розпорядження коштами товариства, повинно було відбуватися таким чином, щоб запобігти потенційному переходу заборгованості від ДП «ЗТМК» до ТОВ «ЗТМК». Також суд першої інстанції зазначив, що ОСОБА_10 на посаді директора ТОВ «ЗТМК» не було вчинено дій, які спрямовані на порушення обов'язків, покладених на нього відповідно до Контракту, також ним не було вчинено дій, які зумовили нанесення матеріальних збитків ТОВ «ЗТМК» або були спрямовані на використання коштів, отриманих від Компанії «Толексіс Трейдинг Лімітед» за нецільовим призначенням або всупереч меті діяльності ТОВ «ЗТМК». Проте апеляційний суд не обґрунтував свої висновки про наявність у діях ОСОБА_10 прямого умислу та корисливого мотиву, направленого на використання грошових коштів ТОВ «ЗТМК» в інтересах Компанії «Толексіс Трейдинг Лімітед» в частині зменшення її зобов'язань по сплаті ВАТ «Запоріжжяобленерго» боргу ДП «ЗТМК». При цьому апеляційний суд не надав належної оцінки даним, що містяться в копіях договору.

Разом з тим, апеляційний суд, вказуючи про використання ОСОБА_10 службового становища всупереч інтересам служби, що полягало у безпідставному укладенні від імені ТОВ «ЗТМК» Договору поруки № 460514/2/111 від 13 травня 2014 року та перерахуванні на банківські рахунки ВАТ «Запоріжжяобленерго» грошових коштів ТОВ «ЗТМК» на загальну суму 18 623 330,22 грн, належно не проаналізував обставин кримінального провадження, залишено поза увагою й показання в суді першої інстанції свідка ОСОБА_12.

Колегія суддів касаційного суду вважає, що апеляційним судом всупереч приписам статей 94, 370, п. 3 ч. 1 і ч. 2 ст. 420 КПК не спростовано мотиви суду першої інстанції в частині визнання ОСОБА_10 невинуватим за епізодом обвинувачення щодо розтрати чужого майна шляхом зловживання службовим становищем грошових коштів у сумі 18 623 330,22 грн на користь ВАТ «Запоріжжяобленерго», та у зв'язку з цим не наведено у вирокі обґрунтувань наявності у діях ОСОБА_10 складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК, а саме умислу і корисливого мотиву та спричинення його діями тяжких наслідків. Указуючи про наявність у діях ОСОБА_10 складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК, суд апеляційної інстанції послався на положення ч. 3 ст. 337

КПК, проте не навів у вирокі мотивів того, чи відповідає така зміна правової кваліфікації дій обвинуваченого вимогам ч. 1 ст. 337 КПК, та чи охоплюються пред'явленим обвинуваченням, з огляду на зміст обвинувального акта, обставини, які визнано апеляційним судом встановленими.

Отже, під час апеляційного розгляду кримінального провадження суд апеляційної інстанції не провів всебічного та повного аналізу обставин кримінального провадження, не дав належної оцінки за критеріями ст. 94 КПК як кожному доказу, так і сукупності доказів - з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення.

- *істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (справа 757/11969/18-к, постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 13 червня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111614223>)*

Вироком Вищого антикорупційного суду від 18 лютого 2022 року ОСОБА_6 , ОСОБА_7 та ОСОБА_8 визнано кожного невинуватим у пред'явленому їм обвинуваченні за ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 КК та виправдано. Цим же вирокі цивільний позов акціонерного товариства «Укрзалізниця» до ОСОБА_6 , ОСОБА_7 та ОСОБА_8 залишено без розгляду.

Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 18 листопада 2022 року вирок суду першої інстанції щодо ОСОБА_6 , ОСОБА_7 і ОСОБА_8 залишено без змін.

Згідно з обвинувальним актом ОСОБА_6 , ОСОБА_7 і ОСОБА_8 обвинувачувались за ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 КК, а саме у зловживанні службовим становищем, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, яке спричинило тяжкі наслідки охоронюваним законом правам, свободам та інтересам держави в особі Державної адміністрації залізничного транспорту України (далі - Укрзалізниця), за таких обставин.

Апеляційний суд в повній мірі не перевірів, залишивши поза увагою доводи апеляційної скарги прокурора, котрий вказував, що Тарифна Комісія не була уповноважена встановлювати на засіданні, яке відбулось 26 лютого 2014 року, пільгові тарифи на здійснення залізничних перевезень за 2013 рік, обґрунтовуючи тим, що це суперечить вимогам таких нормативно-правових актів.

Доводи прокурора про те, що рішенням від 26 лютого 2014 року Тарифна Комісія не була уповноважена встановлювати пільгові тарифи на здійснення залізничних перевезень за 2013 рік і відповідно до протоколу цього засідання (п. 3 порядку денного) вирішувалось питання підведення підсумків щодо виконання експедиторськими організаціями гарантійних обсягів перевезень за 2013 рік, а не питання встановлення пільгових тарифів, апеляційний суд належно не перевірів і мотивів на їх спростування не навів.

Крім того, апеляційний суд, вказуючи про недоведеність стороною обвинувачення прийняття Тарифною Комісією рішення всупереч інтересам служби, не надав вичерпних відповідей на доводи апеляційної скарги прокурора про економічну недоцільність цього

рішення і про надання на засідання 26 лютого 2014 року Тарифної Комісії лише тих матеріалів, які вилучались відповідно до протоколів тимчасового доступу до речей і документів.

Так, апеляційний суд залишив поза увагою доводи прокурора, який зазначав, що одним із основних завдань та функцій Тарифної Комісії (п. 2.6 Положення про Тарифну Комісію) було прийняття заходів щодо забезпечення своєчасного надходження провізних платежів за перевезення; виконання взаємних договірних зобов'язань між Укрзалізницею і вантажовласниками та експедиторськими організаціями. Натомість, на думку прокурора, внаслідок незастосування Тарифною Комісією оперативного-господарських санкцій економічним інтересам експедиторів було надано неправомірну перевагу за рахунок порушення економічних інтересів Укрзалізниці, що спричинило недоотримання нею належного прибутку в розмірі 69 231 464,07 грн.

Перевіряючи вказані доводи, апеляційний суд не дав належної оцінки висновкам судово-економічної експертизи від 31 травня 2017 року та додаткової судово-економічної експертизи від 28 вересня 2017 року, на які посилався прокурор у частині підтвердження економічної недоцільності прийнятого Тарифною Комісією рішення по п. 3.1 і п. 3.2.

Отже, суд апеляційної інстанції в повній мірі не перевіряв доводи апеляційної скарги прокурора і не надав на них вичерпних відповідей, не провів всебічного та повного аналізу обставин кримінального провадження, не дав належної оцінки за критеріями ст. 94 КПК як кожному доказу, так і сукупності доказів - з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення. З огляду на викладене, колегія суддів касаційного суду вважає, що ухвала суду апеляційної інстанції не відповідає вимогам статей 94, 370, 419 КПК, наведені порушення є істотними і такими, що могли перешкодити апеляційному суду ухвалити законне та обґрунтоване судові рішення.

- *істотне порушення вимог кримінального процесуального закону та неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (справа № 991/5479/22, постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 04 грудня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115476543>)*

Вироком Вищого антикорупційного суду від 13 січня 2023 року ОСОБА_10 засуджено за ст. 366-3 КК до покарання у виді штрафу в розмірі 51 000 гривень із позбавленням її права обіймати посади, зазначені в п. 1, підпунктах «а», «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», окрім виборних посад, строком на один рік.

Згідно з вироком ОСОБА_10 визнано винною в умисному неподанні суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII (далі – Закон № 1700-VII), вчиненому за таких обставин. Дії ОСОБА_10 кваліфіковано судом першої інстанції за ст. 366-3 КК у редакції Закону від 04 грудня 2020 року № 1074-IX.

Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 14 березня 2023 року вирок Вищого антикорупційного суду від 13 січня 2023 року щодо ОСОБА_10 скасовано, а кримінальне провадження щодо неї закрито на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК) у зв'язку зі встановленням відсутності в діянні складу кримінального правопорушення.

Суд першої інстанції дійшов висновку, що ОСОБА_10, будучи суб'єктом декларування, послідовно не виконала двох обов'язків, а саме: (1) щодо подання декларації за 2020 рік встановленої форми з інформацією за визначеним переліком у встановленому законом порядку у визначений законом строк та (2) щодо подання цієї декларації за тими ж вимогами упродовж десяти днів з дня отримання повідомлення про неподання декларації, що було сформоване Національним агентством. При цьому суд першої інстанції зауважив, що сумлінним виконанням суддею свого обов'язку є подання декларації шляхом її заповнення на офіційному вебсайті Національного агентства, від виконання якого суддя не може бути звільнений через свої релігійні переконання, а тому звільнення ОСОБА_10 від покладеного на неї законом обов'язку не може залежати від її віросповідання.

Апеляційний суд, указуючи про відсутність прямого умислу на неподання декларації за 2020 рік, зазначив, що примусове виконання ОСОБА_10 обов'язку подачі в електронному виді декларації, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не відповідає легітимній меті та буде порушенням її прав і свобод, закріплених у Конституції України та в ст. 9 Конвенції.

Проте апеляційний суд залишив поза увагою, що суддя добровільно бере на себе обмеження, пов'язані з виконанням ним своїх професійних обов'язків, а тому перебування ОСОБА_10 на посаді, пов'язаній зі здійсненням функцій держави, передбачає не тільки гарантії захисту прав цієї особи, а й додаткові правові обтяження, які вона приймає з власної волі, складаючи присягу судді.

Крім того, встановивши, що відповідно до положень ст. 45 Закону № 1700-VII ОСОБА_10 як суб'єкт декларування надіслала до Національного агентства декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2020 рік у паперовій формі, апеляційний суд повній мірі не проаналізував нормативно-правових актів, якими встановлено строки, спосіб, форму подачі декларації, те, що сам суб'єкт декларування подає таку декларацію, у зв'язку з чим декларація може вважатися поданою тільки в разі її заповнення суб'єктом декларування на офіційному вебсайті Національного агентства за формою, що визначається цим агентством.

Крім того, апеляційний суд залишив поза увагою, що ОСОБА_10, яка згідно з вимогами чинного законодавства зобов'язана надавати декларацію та обізнана про таку необхідність, було достеменно відомо, що для подачі електронної декларації на вебсайті Національного агентства їй необхідно отримати електронний цифровий підпис. Але у 2019 році від використання електронного цифрового підпису ОСОБА_10 відмовилася, направила поштою декларацію на паперовому носії, усвідомлюючи, що ці дії матимуть своїм неминучим

наслідком неможливість оприлюднення наведеної в цій декларації інформації через відсутність відповідного законодавчого механізму та технічної можливості.

Подання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», у паперовій формі, з огляду на релігійні переконання та мотиви, а не в електронному виді шляхом заповнення на офіційному вебсайті Національного агентства з питань запобігання корупції за формою, що визначається цим агентством, не свідчить про відсутність у діянні цієї особи прямого умислу на неподання вказаної декларації.

Всупереч вимогам ст. 419 КПК суд апеляційної інстанції не провів всебічного та повного аналізу обставин кримінального провадження, при цьому, ухвалюючи рішення про відсутність у діяннях обвинуваченої складу кримінального правопорушення, зібрані докази безпосередньо не досліджував, мотиви, з яких узяв до уваги лише показання ОСОБА_10 про наявність у неї релігійних переконань, в ухвалі не навів.

З огляду на викладене об'єднана палата вважає, що ухвала апеляційного суду щодо ОСОБА_10 узв'язку з істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та неправильним застосуванням закону України про кримінальну відповідальність підлягає скасуванню на підставі пунктів 1, 2 ч. 1 ст. 438 КПК з призначенням нового розгляду в суді апеляційної інстанції.

- *істотне порушення вимог кримінального процесуального закону та неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (справа № 991/3966/22, постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 27 листопада 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115409272>)*

Вироком Вищого антикорупційного суду від 14 червня 2021 року ОСОБА_11 визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні за ч. 2 ст. 364 КК та виправдано на підставі п. 3 ч. 1 ст. 373 КПК у зв'язку з недоведеністю наявності в його діях складу цього кримінального правопорушення.

Вироком Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 22 вересня 2022 року ОСОБА_11 визнано винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК, та призначено покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки з позбавленням права обіймати посади, пов'язані зі здійсненням функцій представника влади в органах державної влади на строк 1 рік зі штрафом у розмірі 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 8500 грн.

ОСОБА_11 визнано винуватим у тому, отримав неправомірну вигоду для себе, а саме - право користування готельним номером за рахунок бюджетних коштів, передбачених на забезпечення діяльності ВРУ, чим спричинив Управлінню справами Апарату ВРУ тяжкі наслідки у вигляді безповоротної втрати бюджетних коштів у розмірі 361 540 грн, що більше, ніж у 250 разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

У ході апеляційного розгляду суд апеляційної інстанції встановив, що 27 листопада 2014 року ОСОБА_11 набув повноважень народного депутата України VIII скликання, у заявах від 26 листопада 2014 року ОСОБА_11 просив розмістити його у готелі «Київ» у зв'язку із відсутністю у нього власного житла у м. Києві, нарахувати йому кошти для винайму готельного номера та перерахувати вказані кошти на рахунок ДП «Готельний комплекс «Київ» протягом усього строку виконання ним депутатських повноважень. За договором про надання послуг від 26 листопада 2014 року № 186 ДП «Готельний комплекс «Київ» зобов'язувався передати у користування ОСОБА_11 як народного депутата готельний номер строком до 31 грудня 2015 року, додатково угодою № 305 до договору № 186 від 26 листопада 2014 року сторони продовжили строк дії вказаного договору до 31 грудня 2016 року. У заяві від 16 березня 2016 року ОСОБА_11 просив належні йому кошти для компенсації вартості винайму готельного номеру з розрахунку 460,00 грн на добу перераховувати на рахунок ДП «Готельний комплекс «Київ» протягом усього строку виконання ним депутатських повноважень.

01 січня 2017 року ОСОБА_11 уклав із ДП «Готельний комплекс «Київ» договір № 52-Д про винайм готельного номера, строк дії якого сторони обумовили до 31 грудня 2017 року, 01 вересня 2017 року було укладено новий договір № 108 про винайм готельного номера народним депутатом, з якого вбачається, що строк його дії - до 31 грудня 2018 року. Водночас перед укладенням нового договору від 01 вересня 2017 року № 108 01 березня 2017 року ОСОБА_11 набув у власність квартиру АДРЕСА_2 на підставі свідоцтва про право на спадщину за заповітом від 01 березня 2017 року. Тобто з 01 березня 2017 року у ОСОБА_11 як народного депутата відпала потреба у забезпеченні його житлом для виконання депутатських повноважень.

Однак останній вже після набуття у власність житла у м. Києві уклав новий договір на винайм готельного номера, тобто попри наявність у власності житлової нерухомості у м. Києві, приховав цей факт від структурного підрозділу ВРУ внаслідок чого з 01 березня 2017 року державою було здійснено безпідставне відшкодування вартості готельного номера для ОСОБА_11.

Далі лише 19 листопада 2018 року ОСОБА_11 звернувся з поданням про припинення нарахування компенсаційних виплат за винайм готельного номера з 01 листопада 2018 року.

Сукупність наведених обставин дала підстави апеляційному суду вважати, що у діях ОСОБА_11 наявні ознаки зловживання службовим становищем, що полягало у використанні ним свого службового становища (можливостей та гарантій, пов'язаних із займаною посадою) всупереч інтересам служби, що підпадає під ознаки об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 364 КК.

Проте орган досудового розслідування пред'являв ОСОБА_11 обвинувачення у зловживанні владою, а не у зловживанні службовим становищем.

Фактично сторона захисту доводила у суді першої та апеляційної інстанцій відсутність у діях ОСОБА_11 складу саме зловживання владою, а не зловживання службовим становищем, за що його в результаті було визнано винуватим.

Попри те, що зловживання владою та зловживання службовим становищем визначені як об'єктивна сторона в межах однієї статті закону України про кримінальну відповідальність, ці діяння є альтернативними. Пред'явлене особі за цими діяннями обвинувачення повинно бути конкретним та містити чіткий виклад об'єктивної сторони складу інкримінованого кримінального правопорушення.

Таким чином, колегією суддів об'єднаної палати встановлено істотне порушення вимог кримінального процесуального закону та неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність, у зв'язку з чим оскаржуваний вирок апеляційного суду потрібно скасувати з призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції. Зловживанням владою є протиправне використання повноважень, правомочностей і можливостей, похідних від прав, обов'язків, гарантій, а також пільг та інших благ, які безпосередньо пов'язані зі здійсненням функцій представника влади.

- істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (справа № 991/4920/23, постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 19 грудня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115861698>)

Слідчий суддя Вищого антикорупційного суду частково задовольнив клопотання та продовжив у кримінальному провадженні строк досудового розслідування лише щодо злочинів за: ч. 5 ст. 191 КК (епізод 4 від 25.05.2022), у вчиненні якого підозрюються ОСОБА_26, ОСОБА_27, ОСОБА_7, ОСОБА_10, ОСОБА_9; ч. 1 ст. 255 КК (у редакції Закону України від 05.04.2001 № 2341-III), у вчиненні якого підозрюються ОСОБА_26, ОСОБА_27, ОСОБА_7, ОСОБА_10, ОСОБА_8, ОСОБА_9, ОСОБА_28, ОСОБА_29, ОСОБА_30; ч. 2 ст. 255 КК, у вчиненні якого підозрюється ОСОБА_31; а також за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 364, ч. 3 ст. 209 КК.

Ухвалою судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 10 липня 2023 року відмовлено у відкритті провадження за апеляційною скаргою прокурора САП на вищезазначену ухвалу слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 22.06.2023. Суддя Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду свою ухвалу мотивувала положеннями ч. 4 ст. 399 КПК, відповідно до яких суддя-доповідач відмовляє у відкритті провадження за апеляційною скаргою на судові рішення, яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку, оскільки згідно з ч. 9 ст. 295-1 КПК рішення слідчого судді за результатами розгляду клопотання про продовження строку досудового розслідування в апеляційному порядку не оскаржується.

Виходячи з вимог ч. 6 ст. 219 КПК, строк досудового розслідування при об'єднанні кримінальних проваджень визначається як загальний. Отже при вирішенні питання про продовження строку досудового розслідування в об'єднаному кримінальному провадженні слід виходити з цілісності цього провадження та загального характеру такого строку. На підставі ч. 1 ст. 217 КПК у цьому кримінальному провадженні було об'єднано матеріали досудових розслідувань, в яких було встановлено достатні підстави вважати, що кримінальні правопорушення, щодо яких здійснюються ці розслідування, вчинені одними й тими самими

особами. При чому у частині з них ряду осіб повідомлено про підозру, а інша частина розслідується за фактом.

За приписами ч. 4 ст. 217 КПК матеріали досудового розслідування не можуть бути виділені в окреме провадження, якщо це може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду. Виділення злочину, який за версією органу досудового розслідування вчинили члени злочинної організації, вочевидь негативно вплине на повноту досудового розслідування і судового розгляду, що суперечитиме вимогам ч. 4 ст. 217 КПК та перешкоджатиме досягненню завдань кримінального провадження.

Таким чином, продовжуючи строк досудового розслідування за рядом епізодів та водночас приймаючи рішення про відмову у продовженні такого строку за ч. 5 ст. 191 КК (епізоди 1 і 2 від 11.03.2020), фактично скасовуючи повідомлення про підозру та вирішуючи питання про закриття кримінального провадження в цій частині, слідчим суддею ухвалено рішення, яке не передбачене КПК.

Колегія суддів вважає, що у цьому кримінальному провадженні суд апеляційної інстанції дійшов неправильного висновку щодо неможливості оскарження в апеляційному порядку такої ухвали слідчого судді. Тож, ухвалу апеляційного суду від 10 липня 2023 року, якою відмовлено у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою прокурора на вищевказану ухвалу слідчого судді, не можна визнати законною і обґрунтованою. Тому вона підлягає скасуванню у зв'язку з істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону з призначенням нового розгляду в суді апеляційної інстанції.

- *істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (справа № 991/722/21, постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 21 листопада 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115409309>)*

Вироком Вищого антикорупційного суду ОСОБА_8 засуджено за ч. 4 ст. 369 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 5 років з конфіскацією всього майна крім квартири.

Суд визнав доведеним, що 05 березня 2020 року засуджений, на той час генеральний директор Державного спеціалізованого підприємства «Об'єднання «Радон» (далі - ДСП «Радон»), запропонував ОСОБА_9, на той час голові Державного агентства України з управління зоною відчуження (далі - ДАЗВ), неправомірну вигоду за призначення йому премій за 4 квартал 2019 року і за підсумками роботи за 2019 рік, а 08 квітня 2020 року о 16:01 передав їй неправомірну вигоду в розмірі 210 000 грн.

Дії засудженого суд кваліфікував як пропозицію надання та надання неправомірної вигоди службовій особі, яка займає особливо відповідальне становище, за вчинення такою особою в інтересах того, хто пропонує та надає таку вигоду, дій з використанням наданого їй службового становища.

Оскарженою ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 13 січня 2023 року вирок залишено без змін.

Сторона захисту вимагала також доступу до деяких відомостей, що перебувають у розпорядженні СБУ і стосуються інформації, на підставі якої було складено рапорт від 10 березня 2020 року, інформація з якого була направлена до НАБУ як повідомлення про вчинення злочину, що є предметом цього провадження.

07 лютого 2022 року суд першої інстанції відмовив у наданні такого доступу. Суд вирішив, що «інформація, яка передувала складанню рапорту та могла бути підставою для його складання, а також сам рапорт не має ніякого значення для встановлення важливих обставин у цьому кримінальному провадженні, оскільки на момент його направлення до НАБУ, останнє уже здійснювало досудове розслідування за фактом кримінального правопорушення, про який повідомила ОСОБА_9 у своїй заяві». Також суд вирішив, що «досліджуватися у цій справі мають виключно обставини поведінки ОСОБА_9 та рішення, дії чи бездіяльність НАБУ в рамках інкримінованого діяння у цьому провадженні». Крім того, суд зазначив «оскільки стороною захисту заявлено про провокацію вчинення ОСОБА_8 кримінального правопорушення, то відсутність такої провокації повинна доводити сторона обвинувачення».

Суд не може погодитися з таким підходом суду першої інстанції до оцінки обґрунтованості клопотання сторони захисту. Суд першої інстанції в ухвалі звузив предмет дослідження у цій справі, що позначилося і на визначенні належності матеріалів, доступу до яких вимагала сторона захисту. Відповідно до статті 85 КПК, належними є не лише докази, які прямо стосуються предмету доказування, але і докази, що стосуються інших обставин, важливих в контексті конкретного кримінального провадження. Також в контексті забезпечення права на справедливий суд ЄСПЛ зазначав, що релевантними доказами є не лише докази, які мають безпосереднє відношення до фактів справи, а й інші докази, які можуть стосуватися прийнятності, достовірності та повноти перших.

Крім того, Суд нагадує, що в контексті дослідження питання провокації важливо також встановити, чи мали до проведення спеціальної операції органи розслідування надійну інформацію щодо злочинної діяльності особи, щодо якої проводиться така операція.[17] Надійність інформації має оцінювати виходячи з сукупності факторів, у тому числі надійності інформатора, підтвердження повідомлення інформатора іншими обставинами, встановленими з незалежних джерел тощо. У справі немає підтверджень того, що НАБУ перевірило надійність повідомлення ОСОБА_9, тому матеріали, доступ до яких вимагала сторона захисту, могли мати значення для вирішення важливих в контексті цієї справи питань.

Також в контексті доводів про провокацію було важливо встановити, чи діяла ОСОБА_9 до 10 березня 2020 року за власною ініціативою чи під контролем і в співпраці з органом розслідування. Інформація, на підставі якої було складено рапорт від 10 березня 2020 року могла мати значення для з'ясування і цього питання. Крім того, питання достовірності показань єдиного свідка важливої обставини є безумовно релевантним в контексті цієї справи,

і відомості, доступ до яких вимагала сторона захисту, могли мати значення в цьому відношенні.

Також Суд не вважає переконливими посилання суду на те, що документи, доступ до яких вимагала сторона захисту, містять відомості, що становлять державну таємницю. Володілець цієї інформації не заявляв про таємність цих документів, тому висновок суду про їх таємність не ґрунтується на встановлених фактах. Посилання суду на відповідні положення закону «Про державну таємницю» не можуть довести факт таємності цих документів, оскільки визначають лише, яка інформація *може* бути віднесена до державної таємниці рішенням відповідних посадових осіб.

Суд, відмовляючи стороні захисту у доступі до таких відомостей, також послався на те, що більшість з обставин, заради доведення сторона вимагала доступу до матеріалів, можуть бути встановлені шляхом дослідження інших документів. Суд не бачить у матеріалах провадження будь-яких документів, дослідження яких могло б допомогти з'ясувати питання, заради яких сторона захисту вимагала доступу. Не міститься аналізу таких документів і у вирокі. Навіть за умови, якщо частина інформації належить до державної таємниці, вирішуючи питання доступу до таких відомостей, суд має можливість визначити таку форму і спосіб доступу до інформації, яка краще забезпечить баланс інтересів сторони захисту і інтересів суспільства, ніж повна відмова у такому доступі. Тому Суд вважає, що суд першої інстанції прийняв рішення про відмову у доступі до матеріалів, якого вимагала сторона захисту, без достатнього обґрунтування.

На підставі викладеного Суд вважає, що хоча суди попередніх інстанцій здійснили аналіз того, чи не були дії засудженого зумовлені провокацією, цей аналіз ґрунтується на відомостях, отриманих в умовах, коли стороні захисту не були надані адекватні можливості доводити важливі обставини в контексті цього питання.

Суд зазначає, що питання щодо обмеження сторони захисту у доступі до важливої інформації піднімалися нею в апеляційних скаргах. З мотивів, викладених вище, Суд не може погодитися з висновком апеляційного суду про те, сторона захисту не обґрунтувала свої клопотання про надання такого доступу. Тому ухвала апеляційного суду підлягає скасуванню.

Підстави зміни касаційною інстанцією рішень (вироків, ухвал, постанов) АП ВАКС

Відповідно до ст. 409 ЦПК України, суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право залишити судові рішення судів першої інстанції та апеляційної інстанції без змін, а скаргу без задоволення; скасувати судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і передати справу повністю або частково на новий розгляд, зокрема за встановленою підсудністю або для продовження розгляду; скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення, не передаючи справи на новий розгляд; скасувати постанову суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишити в силі рішення суду першої інстанції у відповідній частині; скасувати судові рішення суду першої та апеляційної інстанцій у

відповідній частині і закрити провадження у справі чи залишити позов без розгляду у відповідній частині.

За результатами розгляду касаційних скарг на рішення (вироки, ухвали, постанови), касаційною інстанцією змінено 1 постанову колегії суддів АП ВАКС:

- *неправильне застосування норм матеріального права (справа № 991/2396/22, постанова Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 04 жовтня 2023 року, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114020811>)*

Рішенням Вищого антикорупційного суду від 18 жовтня 2022 року задоволено позов Держави Україна в особі Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Офісу Генерального прокурора. Визнано необґрунтованими активи, а саме житловий будинок, розташований за адресою: АДРЕСА_1, загальною площею 187,7 кв м, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 170229932109, вартістю на день набуття 1 686 800 грн та земельну ділянку кадастровий номер 3222480401:01:111:0028 площею 0,1892 га, яка розташована за адресою: АДРЕСА_2, реєстраційний номер 67474732224, вартістю на день набуття 683 882,32 грн. Стягнуто солідарно із ОСОБА_1, ОСОБА_5 у дохід держави вартість необґрунтованих активів у сумі 2 370 682,32 грн.

Постановою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 10 травня 2023 року апеляційну скаргу ОСОБА_2 залишено без задоволення, а рішення Вищого антикорупційного суду від 18 жовтня 2022 року залишено без змін.

Касаційний суд зауважує, що українська модель конфіскації *in rem* отримала своє вираження в конструкції «необґрунтовані активи», що мають досить нетиповий правовий режим. Такий специфічний правовий режим:

виявляється в досить суттєвих особливостях правового регулювання. Матеріально-правове регулювання конструкції необґрунтованих активів відбувається частково в: ЦК; ЦПК; Законі України «Про запобігання корупції». У ЦК України міститься тільки фрагментарне регулювання певних аспектів позовної давності, кваліфікацію рішення про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави як спростування презумпції правомірності набуття права власності та підстави припинення права власності;

характеризується суб'єктами, до яких може бути пред'явлений позов про визнання активів необґрунтованими, є публічні особи та «пов'язані» з ними особи (частина четверта статті 290 ЦПК). Тобто правовий режим необґрунтованих активів є свого роду додатковим обмеженням для публічних фізичних осіб. Натомість для звичайних суб'єктів така конструкція нехарактерна і невласлива;

законодавець не здійснює конструювання правового режиму необґрунтованих активів через використання конструкції недійсності. З урахуванням сутності та призначення конструкції недійсності правочину очевидно, що вона не розрахована на її використання при визнанні необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, оскільки в цьому разі

достатньо спростувати презумпцію правомірності набуття права власності (частина друга статті 328 ЦК України).

Усталеним як в доктрині приватного права так і практиці касаційного суду є те, що при існуванні множинності осіб у зобов'язанні виникає часткове зобов'язання. Тому кредитор у частковому зобов'язанні має право вимагати виконання, а кожний із боржників повинен виконати свій обов'язок у рівній частці. Натомість солідарне (від лат. *solidus* - цілий, увесь) зобов'язання виникає у випадках, встановлених договором або законом, зокрема, у разі неподільності предмета зобов'язання (стаття 541 ЦК України) (див., зокрема, постанову Верховного Суду у складі Об'єднаної палати Касаційного цивільного суду від 05 грудня 2022 року в справі № 214/7462/20 (провадження № 61-21130сво21)).

Касаційний суд зауважує, що законодавець окремо не урегулював ті випадки, за яких необґрунтовані активи набуваються двома або більше особами (тобто, має місце множинність осіб). Стаття 541 ЦК України, за відсутності окремого правового регулювання, поширюється на стягнення необґрунтованих активів у дохід держави чи вартості таких активів. Законом не встановлено випадків виникнення солідарного зобов'язання для стягнення необґрунтованих активів у дохід держави чи вартості таких активів. Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом (частина перша статті 81 ЦПК України).

У справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави позивач зобов'язаний навести у позові фактичні дані, які підтверджують зв'язок активів з особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та їх необґрунтованість, тобто наявність визначеної частиною другою статті 290 цього Кодексу різниці між вартістю таких активів та законними доходами такої особи. У разі визнання судом достатньої доведеності зазначених фактів на підставі поданих позивачем доказів спростування необґрунтованості активів покладається на відповідача (абзац 2 частини другої статті 81 ЦПК України).

При цьому, суди не звернули, що стаття 541 ЦК України, за відсутності окремого правового регулювання, поширюється на стягнення необґрунтованих активів у дохід держави чи вартості таких активів. Законом не встановлено випадків виникнення солідарного зобов'язання для стягнення необґрунтованих активів у дохід держави чи вартості таких активів. За таких обставин, суди зробили помилковий висновок про солідарне стягнення з відповідачів у дохід держави вартості необґрунтованих активів. Тому оскаржене рішення суду першої інстанції, яке залишене в цій частині залишене без змін апеляційним судом, належить змінити у резолютивній частині, вказавши про стягнення із відповідачів у дохід держави вартості необґрунтованих активів в частках.

Судом першої інстанції встановлено, що зв'язок житлового будинку та земельної ділянки з ОСОБА_1 простежується у тому, що останній комунікував з ОСОБА_3 з приводу передачі активів, безпосередньо передав ОСОБА_3 письмові вимоги щодо переходу права власності на житловий будинок та земельну ділянку до ОСОБА_5 (показання у судовому засіданні свідка ОСОБА_3 та ОСОБА_4), особисто залучав ріелтора з ТОВ «Сучасна агенція

нерухомості Інвест», які здійснювали пошук потенційних покупців на житловий будинок та земельну ділянку (т. 2, а. с. 63), вчиняв інші дії, які вказують на його причетність до майна, що виразилися у наданні по суті доручення ОСОБА_5 для набуття активів, та вчиненню щодо них дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження.

Суд першої інстанції зазначив, що ОСОБА_1 не був безпосереднім набувачем активів, про необґрунтованість яких стверджує позивач. Власником об'єкту житлового будинку та земельної ділянки стала сестра ОСОБА_1 - ОСОБА_5 (т. 1, а. с. 46, 117, 216, 258). Разом з тим, обставини цієї справи свідчать про те, що прямий спосіб набуття цих активів ОСОБА_5 одночасно виступає опосередкованим способом набуття активів ОСОБА_1. З матеріалів справи вбачається, що ОСОБА_5 набула їх за дорученням ОСОБА_1, який у свою чергу, мав можливість вчиняти дії, тотожні праву розпорядження. Це підтверджується доказами, а саме: показаннями ОСОБА_4 та ОСОБА_3, в частині передачі письмової вимоги, пошук та залучення рієлтора, перебування у родинних відносинах з ОСОБА_5, перебування у довірливих відносинах із ОСОБА_4, який був повіреною особою ОСОБА_3, листування між ОСОБА_3 та ОСОБА_1 за допомогою месенджера «WhatsApp».

Доводи касаційної скарги дають підстави для висновку, що оскаржені рішення частково ухвалені з неправильним застосуванням норм матеріального права. У зв'язку із наведеним, колегія суддів вважає, що касаційну скаргу належить задовольнити частково; оскаржене рішення суду першої інстанції змінити у резолютивній частині, вказавши про часткове стягнення із відповідачів у дохід держави вартості необґрунтованих активів; в іншій частині оскаржені рішення - залишити без змін, а тому судовий збір за подання касаційної скарги покладається на особу, яка її подала.

Залишення без змін рішень (ухвал, постанов, вироків) Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду касаційною інстанцією

Упродовж періоду із 01.01.2023 до 31.12.2023 касаційною інстанцією залишено без змін **2** вироків та **9** ухвал АП ВАКС, винесених в рамках судового провадження (справа №№ 707/146/17, 757/60763/16-к, 991/9129/20, 641/6379/18, 991/7639/21, 991/1627/21, 991/747/20, 760/26347/18, 752/20991/18, 991/10566/20, 369/10079/17) та **3** ухвали АП ВАКС, постановлених у рамках досудового розслідування (справа №№ 991/959/22, 991/5644/22, 757/40859/20-к).

Перевірка законності й необґрунтованості рішень суду першої та апеляційної інстанції є найважливішою формою діяльності касаційних інстанцій, яка дозволяє швидко виправляти допущені судами та органами розслідування помилки. Суди касаційної інстанції в основному забезпечують виконання вимог закону і правильно орієнтують суди на неухильне додержання вимог закону при розгляді справ.

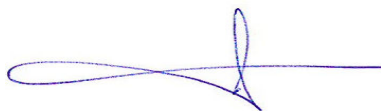
Аналіз даних, отриманих в результаті підготовки узагальнення причин скасування рішень АП ВАКС Верховним Судом за 2023 рік, дає підстави для висновку про те, що в основному судді АП ВАКС додержуються кримінального процесуального законодавства, яке регламентує судовий розгляд, рішення АП ВАКС в цілому відповідають вимогам законодавства України, містять належне обґрунтування висновків, посилання на норми закону, що регулюють відповідні правовідносини. При цьому є випадки коли судді АП ВАКС

під час розгляду справ ще допускають порушення вимог матеріального та процесуального закону.

Додатки на 4 аркушах в 1 примірнику.

ПОГОДЖЕНО

Голова Апеляційної палати Вищого
антикорупційного суду

Олександр СЕМЕННИКОВ

Начальник управління з організаційного
забезпечення Апеляційної палати Вищого
антикорупційного суду

Надія ОРЛОВА

Начальник відділу документообігу (канцелярія),
судової статистики та узагальнення судової практики
управління з організаційного забезпечення Апеляційної
палати Вищого антикорупційного суду

Ольга БАГНЮК

Виконавець: головний спеціаліст відділу документообігу (канцелярія)
судової статистики та узагальнення судової практики
управління з організаційного забезпечення Апеляційної
палати Вищого Антикорупційного суду

Світлана МАЗУР

ДОДАТОК № 1

Результати розгляду касаційних скарг на ухвали Ап ВАКС, постановлених у рамках досудового розслідування (11-сс)

№ з/п	Головуючий суддя	Залишено без змін	Скасовано	Касаційну скаргу повернуто	Закрито касаційне провадження	Відмовлено у відкритті касаційного провадження
1	Боднар С.Б.	0	0	0	0	6
2	Глотов М.С.	1	0	0	0	10
3	Калугіна І.О.	0	1	0	0	4
4	Михайленко Д.Г.	0	0	0	0	5
5	Никифоров А.С.	0	0	0	0	8
6	Павлишин О.Ф.	0	0	0	0	3
7	Панаїд І.В.	0	0	0	0	3
8	Панкулич В.І.	0	0	0	0	3
9	Семенников О.Ю.	0	0	0	0	6
10	Чорна В.В.	2	0	0	0	6
11	Чоренька Д.С.	0	0	0	1	3
	Усього:	3	1	0	1	57

ДОДАТОК № 2

Результати розгляду касаційних скарг на ухвали Ап ВАКС, постановлених у рамках судового провадження (11-кп, 11-п, 22-а, 11-о)

№ з/п	Головуючий суддя	Залишено без змін	Скасовано	Змінено	Відмовлено у відкритті касаційного провадження	Касаційну скаргу повернуто	Закрито касаційне провадження
1	Боднар С.Б.	1	1	0	4	0	0
2	Глотов М.С.	1	1	0	6	0	0
3	Калугіна І.О.	2	0	0	5	1	0
4	Михайленко Д.Г.	1	1	0	3	0	0
5	Никифоров А.С.	2	1	0	2	0	0
6	Павлишин О.Ф.	0	1	0	5	0	0
7	Панаїд І.В.	0	0	1	2	0	0
8	Панкулич В.І.	1	0	0	9	0	1
9	Семенников О.Ю.	1	1	0	3	1	0
10	Чорна В.В.	2	0	0	0	0	0
11	Чоренька Д.С.	0	1	0	4	1	0
	Усього:	11	7	1	43	3	1

ДОДАТОК № 3

№ з/п	Номер справи/ провадження	Склад колегії суддів АП ВАКС	Дата вироку, ухвали, постанови АП ВАКС	Дата вироку, постанови, ухвали ВС	Змінено/ скасовано/ без змін	Підстави скасування, зміни судового рішення			
						Порушення норм матеріального права	Порушення норм процесуального права	Порушення норм матеріального і процесуального права	Не пов'язані з порушенням норм матеріального і процесуального права
1	707/146/17 11-кп/991/11/22	Боднар С.Б. – головуєчий суддя, Панкуліч В.І., Панаїд І.В. – судді	07.10.2022	16.03.2023	залишено без змін	-	-	-	-
2	757/60763/16-к 11-кп/991/16/22	Калугіна І.О. – головуєчий суддя, Семенников О.Ю., Михайленко Д.Г. - судді	19.09.2022	11.05.2023	залишено без змін	-	-	-	-
3	991/9129/20 11-кп/991/19/22	Чорна В.В. – головуєчий суддя, Павлишин О.Ф., Никифоров А.С. - судді	06.06.2022	28.03.023	залишено без змін	-	-	-	-
4	641/6379/18 11-кп/991/2/23	Глотов М.С. – головуєчий суддя, Павлишин О.Ф., Никифоров А.С. – судді <i>Окрема думка (частково розбіжна) головуєчого судді Глотова М.С.</i>	27.02.2023	28.11.2023	залишено без змін	-	-	-	-
5	991/7639/21 11-кп/991/21/23	Семенников О.Ю. – головуєчий суддя, Калугіна І.О., Глотов М.С. - судді	11.08.2023	12.12.2023	залишено без змін	-	-	-	-
6	991/1627/21 11-кп/991/23/23	Михайленко Д.Г. – головуєчий суддя, Калугіна І.О., Семенников О.Ю. - судді	21.04.2023	19.09.2023	залишено без змін	-	-	-	-
7	991/747/20 11-кп/991/31/23	Чорна В.В. – головуєчий суддя (одноособово)	10.01.2023	23.11.2023	залишено без змін	-	-	-	-
8	760/26347/18 11-кп/991/35/22	Панкуліч В.І. – головуєчий суддя, Боднар С.Б., Панаїд І.В. - судді	11.07.2022	15.06.2023	залишено без змін	-	-	-	-

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРИЧИН СКАСУВАННЯ РІШЕНЬ АП ВАКС У 2023 РОЦІ

9	752/20991/18 11-кп/991/49/22	Никифоров А.С. – головуючий суддя (одноособово)	10.06.2022	02.02.2023	залишено без змін	-	-	-	-
10	991/10566/20 11-кп/991/51/22	Калугіна І.О. – головуючий суддя, Семенников О.Ю., Михайленко Д.Г. - судді	13.12.2022	02.11.2023	залишено без змін	-	-	-	-
11	369/10079/17 11-кп/991/7/23	Никифоров А.С. – головуючий суддя, Павлишин О., Чорна В.В. - судді	08.06.2023	14.11.2023	залишено без змін	-	-	-	-
12	991/959/22 11-сс/991/177/22	Чорна В.В. – головуючий суддя, Павлишин О.Ф., Никифоров .С. - судді	10.06.2022	26.01.2023	залишено без змін	-	-	-	-
13	991/5644/22 11-сс/991/472/22	Глотов М.С. – головуючий суддя, Калугіна І.О., Чорненька Д.С. - судді	19.12.2022	27.06.2023	залишено без змін	-	-	-	-
14	757/40859/20-к 11-сс/991/5/22	Чорна В.В. – головуючий суддя, Павлишин О.Ф., Никифоров А.С. - судді	27.12.2022	12.09.2023	залишено без змін	-	-	-	-
15	991/2396/22 22-ц/991/2/23	Панаїд І.В. – головуючий суддя, Боднар С.Б., Панкулч В.І. - судді	10.05.2023	04.10.2023	змінено	+	-	-	-
16	991/722/21 11-кп/991/12/23	Семенников О.Ю. – головуючий суддя, Михайленко Д.Г., Глотов М.С. - судді	13.01.2023	21.11.2023	скасовано	-	+	-	-
17	161/12522/18 11-кп/991/14/23	Никифоров А.С. – головуючий суддя, Павлишин О.Ф., Панаїд І.В. - судді	08.03.2023	10.10.2023	скасовано	-	+	-	-
18	303/1425/18 11-кп/991/15/22	Глотов М.С. – головуючий суддя, Калугіна І.О., Чорненька Д.С. - судді <i>Окрема думка (розбіжна) головуючого судді Глотова М.С.</i>	08.08.2022	30.03.2023	скасовано	-	+	-	-
19	757/55923/16-к 11-кп/991/18/22	Павлишин О.Ф. – головуючий суддя, Никифоров А.С., Чорна В.В. - судді	23.12.2022	04.07.2023	скасовано	-	+	-	-
20	77/11969/18-к 11-кп/991/38/22	Михайленко Д.Г. – головуючий суддя, Калугіна І.О., Семенников О.Ю. - судді	18.11.2022	13.06.2023	скасовано	-	+	-	-

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРИЧИН СКАСУВАННЯ РІШЕНЬ АП ВАКС У 2023 РОЦІ

21	991/5479/22 11-кп/991/46/23	Чорненька Д.С. – головуєчи суддя, Калугіна І.О., Глотов М.С. – судді <i>Окрема думка (розбіжна) судді Глотова М.С.</i>	14.03.2023	04.12.2023	скасовано	-	-	+	-
22	991/3966/20 11-кп/991/8/22	Боднар С.Б. – головуєчий суддя, Панкулич В.І., Семенников О.Ю. - судді	22.09.2022	27.11.2023	скасовано	-	-	+	-
23	991/4920/23 11-сс/991/471/23	Калугіна І.О. – головуєчий суддя (одноособово)	10.07.2023	19.12.2023	скасовано	-	+	-	-